

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. JANA KOCHANOWSKIEGO
W WIERZCHOWISKACH DRUGICH
23-310 MODLIBORZYCE
NA ROK SZKOLNY 2022/2023**

Wierzchowiska Drugie, wrzesień 2022 r.

I.	Zawartość	
I.	Wprowadzenie	5
II.	Misja szkoły.....	6
III.	Model absolwenta.....	6
IV.	Cele ogólne	7
V.	Struktura oddziaływań wychowawczych	12
	1. Dyrektor szkoły:	12
	2. Rada pedagogiczna:	13
	3. Nauczyciele:	13
	4. Wychowawcy klas:.....	13
	5. Zespół wychowawców:	14
	6. Zespół specjalistów - pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog i logopeda:	14
	7. Pedagodzy i psychologowie poradni psychologiczno-pedagogicznej:.....	15
	8. Rodzice:	15
	9. Samorząd uczniowski:.....	15
	10. Środowisko lokalne - pomoc w oddziaływaniach profilaktycznych i wychowawczych:	16
	11. Organizacja kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy:	16
VI.	Kalendarz uroczystości szkolnych w roku szkolnym 2022/2023.....	19
VII.	Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2022/2023 wynikające z dotychczasowej diagnozy.	20
VIII.	Obszary działań programu wychowawczo-profilaktycznego w kształceniu tradycyjnym, na odległość (zdalnym) i mieszanym (hybrydowym).	21
IX.	Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego.....	29
	12. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach kryzysowych w szkole	30
	13. Procedury postępowania wobec ucznia z chorobą przewlekłą.....	47

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz.U. z 1991r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2018 r. poz. 214).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97 poz. 674 ze zm.),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2008 r. Nr 234 poz. 1570 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69 ze zm.),
- Stanowisko Ministra Zdrowia w sprawie możliwości podawania leków dzieciom przez nauczycieli w szkole i przedszkolu z dnia 4 maja 2010 r.
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2022/2023.

- Statut Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Wierchowiskach Drugich.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczegółowych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U z 2020 r. poz. 493).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 r., poz. 1389).
- Rozporządzenie ministra edukacji i nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy Na podstawie art. 59 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 kwietnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy.

I. Wprowadzenie

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Publicznej Szkole Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Wierzchowiskach Drugich opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmocniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo - profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2021/2022,
- wniosków i analiz z pracy zespołów nauczycieli uczących w poszczególnych oddziałach, zespołów wychowawców klasowych,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada pedagogiczna, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

II. Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

III. Model absolwenta

Uczeń kończący szkołę posiada następujące cechy:

- zna i stosuje normy przyjętych zachowań,
- szanuje własność prywatną i społeczną,
- jest kulturalny i taktowny,
- godnie reprezentuje swoją szkołę,
- szanuje symbole religijne i narodowe,
- jest opiekuńczy w stosunku do młodszych kolegów,
- rozwija swoje zainteresowania i zdolności,
- umie przyznać się do niewłaściwych zachowań i jest gotów ponieść ich konsekwencje,
- dba o swoje zdrowie i wygląd,
- przestrzega zasad ruchu drogowego,
- potrafi radzić sobie ze stresem, jest odporny na niepowodzenia,
- jest tolerancyjny wobec odmienności ludzi pod względem fizycznym, religijnym i narodowościowym,
- jest zaradny i odpowiedzialny, dotrzymuje terminów, sprawnie planuje swoje zajęcia, szanuje czas swój i innych,
- kultywuje tradycje rodzinne, lokalne, narodowe,
- wykorzystuje nowoczesne techniki, aby rozwijać się intelektualnie,
- aktywnie uczestniczy w tworzeniu dobrego wizerunku placówki,
- umie odnaleźć się we współczesnym świecie,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- jest dobrze przygotowany do następnego etapu edukacji.

IV. Cele ogólne

1. Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:
  - fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
  - psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie

postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,

- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- a) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- b) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- c) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- d) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- e) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- f) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- g) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- h) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- i) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- j) modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

2. Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- a) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
  - b) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
  - c) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
  - d) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
  - e) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
  - f) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.
3. Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- a) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
  - b) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
  - c) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
  - d) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.
  - e) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli, wychowawców, uczniów i ich rodziców w warunkach pandemii.
4. Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- a) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- b) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na możliwość zachowań ryzykownych,
- c) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych

substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- realizowanie w razie potrzeby, wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,

- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły i ze szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.
- uczenie działań profilaktycznych związanych z chorobami łatwo rozprzestrzeniającymi się, np. Covid-19.

V. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznej, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,

- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- zespół nauczycieli opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego, w porozumieniu z radą rodziców,
- uchwała, w porozumieniu z radą rodziców program wychowawczo-profilaktyczny,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w okresie pandemii,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,

- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- uczą prawidłowych nawyków dbania o higienę (mycie i dezynfekcja rąk) oraz podejmują działania profilaktyczne związane z dbałością o zdrowie własne i innych, a także respektowanie przez uczniów zasad i procedur w trakcie pandemii.
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawców:

- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje półroczne sprawozdanie z działalności wychowawczej i profilaktycznej.

6. Zespół specjalistów - pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog i logopeda:

- prowadzi zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, logopedyczne, specjalistyczne,

- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- udziela wsparcia pedagogiczno – psychologicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom w odpowiedniej formie,
- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami i rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki.

7. Pedagodzy i psychologowie poradni psychologiczno-pedagogicznej:

- wspierają diagnozowanie środowiska wychowawczego,
- zapewniają uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracują z nauczycielami, wychowawcami i rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki.

8. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

9. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców i radą pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

10. Środowisko lokalne - pomoc w oddziaływaniach profilaktycznych i wychowawczych:

- pracownicy szkoły,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Janowie Lubelskim,
- Urząd Miejski w Modliborzycach,
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Modliborzycach,
- Centrum Pomocy Rodzinie w Modliborzycach,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Posterunek Policji w Modliborzycach,
- Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Janowie Lubelskim,
- Sąd Rejonowy w Janowie Lubelskim,
- Państwowa Straż Pożarna w Janowie Lubelskim,
- Ochotnicze Straże Pożarne w Wierzchowiskach Pierwszych i Drugich oraz w Pasiece,
- Gminne Koło Pszczelarzy,
- Gmina Biblioteka Publiczna w Modliborzycach i Wierzchowiskach,
- Nadleśnictwo Janów Lubelski,
- Gminny Ośrodek Kultury w Modliborzycach,
- Parafia Rzymsko – Katolicka w Wierzchowiskach,
- zaproszeni specjaliści.

11. Organizacja kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy:

1. Dzieci i młodzież są przyjmowane do szkoły na zasadach obowiązujących polskich obywateli.
2. Oprócz pomocy psychologiczno-pedagogicznej mają zapewnioną naukę języka polskiego oraz zajęcia wyrównawcze. Potrzeba objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole wynika m.in. z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych. Dzieci i młodzież z Ukrainy obecnie znajdują się w kryzysie, nawet jeżeli już od dłuższego czasu przebywają i uczą się w Polsce. Oprócz tego są to uczniowie z doświadczeniem migracji, co również stanowi przesłankę do objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

3. Dla dzieci z doświadczeniem migracji można organizować zajęcia specjalistyczne o charakterze terapeutycznych w ramach środków przyznanych na dodatkową pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
4. Pomocą psychologiczno-pedagogiczną obejmuje się nie tylko uczniów, ale także ich rodziców.
5. Dzieci z Ukrainy ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi powinny być objęte specjalistycznym wsparciem z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W przypadku podejrzenia niepełnosprawności dziecka, dyrektor szkoły informuje opiekunów o możliwości złożenia pisemnego wniosku do zespołu orzekającego w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej o wydanie orzeczenia, np. o potrzebie kształcenia specjalnego.
6. Dyrektor szkoły udziela wsparcia rodzicom oraz osobom sprawującym bieżącą pieczę nad dziećmi w zakresie składania wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.
7. W szkole prowadzone są działania mające na celu integrację uczniów i uczennic w poszczególnych klasach oraz w całej szkole w taki sposób, aby włączać dzieci z doświadczeniem migracji (uwzględniające m.in. niejednolity poziom znajomości języka polskiego u dzieci, uwarunkowania religijne i zróżnicowany status materialny poszczególnych rodzin).

Prowadzenie działań na rzecz integracji w klasie i przeciwdziałanie wykluczeniu to podstawa budowania dobrych relacji oraz współpracy pomiędzy uczniami i uczennicami. Regularne prowadzenie takich działań może zapobiec konfliktom rówieśniczym oraz wytworzyć pozytywną atmosferę w grupie.
8. W szkole są prowadzone zajęcia edukacyjne dotyczące równego traktowania oraz przeciwdziałania stereotypom, uprzedzeniom i dyskryminacji. W społeczności szkolnej prowadzone są działania mające na celu dostarczenie wiedzy o zjawisku migracji (w tym uchodźstwa) oraz zrozumienie go. Przekazywana jest wiedza o krajach i kulturach pochodzenia uczennic i uczniów z doświadczeniem migracji oraz ich rodzin (np. podczas lekcji wychowawczych, rad pedagogicznych, zebrań z rodzicami).
9. Kadra szkoły reaguje na przejawy nietolerancji i agresji wśród uczennic i uczniów, rodziców oraz osób pracujących w szkole.
10. Organizacja pracy szkoły uwzględnia obecność dzieci będących migrantami. Kluczowe miejsca w szkole są opisane tak, aby dzieci nieznające języka polskiego mogły łatwo do nich trafić. W szkole organizowane są dowozy dzieci mieszkających w pobliskich

miejsowościach, które odbywają się w taki sposób, aby dzieci nie musiały rezygnować z uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych. Uczennicom i uczniom zapewnia się opiekę, jeśli w szkole odbywają się zajęcia lub wydarzenia, w których nie biorą udziału wszystkie dzieci (np. rekolekcje, lekcje religii katolickiej).

11. Nauczyciele są przygotowani do pracy w klasie, do której uczęszczają dzieci o różnym stopniu znajomości języka polskiego. Mają możliwość poszerzania zakresu wiedzy i umiejętności z tego obszaru.
12. W organizacji pracy szkoły bierze się pod uwagę święta i uroczystości obchodzone przez dzieci z doświadczeniem migracji. Przestrzeń oraz sposób organizacji pracy szkoły odzwierciedla różnorodność uczennic i uczniów ze względu na ich pochodzenie, narodowość, kulturę i wyznanie (np. poprzez dekoracje).
13. Kadra szkoły ma możliwość porozumiewania się z rodzicami dzieci z doświadczeniem migracji w zrozumiałym dla nich języku, np. z pomocą tłumacza.
14. W procesie zapisywania dziecka do szkoły zbierane są informacje o jego sytuacji rodzinnej. Rodzice otrzymują wyczerpujące i zrozumiałe informacje dotyczące zasad panujących w danej placówce oraz oczekiwań szkoły wobec dziecka i rodziców, a także uzasadnienie decyzji o przydzieleniu dziecka do konkretnej klasy. Rodzice otrzymują rzetelne informacje dotyczące możliwości zorganizowania zajęć z religii, w jakiej jest wychowywane dziecko, zasad zapisów na zajęcia z religii oraz możliwości zorganizowania zajęć dotyczących kultury kraju pochodzenia dziecka. Otrzymują także w zrozumiałym dla nich języku informację o ofercie zajęć pozalekcyjnych dostępnych dla dzieci.
15. Rodzice dzieci z doświadczeniem migracji na bieżąco i w zrozumiałym dla nich języku otrzymują wyczerpujące informacje dotyczące postępów ich dzieci w nauce, dotyczące kwestii wychowawczych, wydarzeń szkolnych oraz kwestii organizacyjnych (np. wycieczek, imprez klasowych, kalendarza pracy szkoły, formalności związanych z egzaminami).
16. Kadra szkoły zdaje sobie sprawę z barier, jakie mogą powstrzymywać rodziców dzieci z doświadczeniem migracji przed aktywnym uczestnictwem w życiu szkolnym. Wspiera ich w pokonywaniu tych barier oraz stwarza możliwości aktywnego angażowania się w życie szkoły i środowiska lokalnego.

VI. Kalendarz uroczystości szkolnych w roku szkolnym 2022/2023.

KALENDARZ UROCZYŚCÍ SZKOLNYCH W ROKU SZKOLNYM 2022/2023				
Lp.	Nazwa uroczystości	Termin	Strój	Odpowiedzialni
1.	Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego 2022/2023	1 września 2022	galowy	Dyrektor, wychowawcy
2.	Ślubowanie uczniów klasy pierwszej	październik	galowy	kl. I, A. Budkowska, A. Kucharczyk kl. VI, K. Koszałka
3.	Dzień Edukacji Narodowej	13 października 2022	galowy	Samorząd Uczniowski, Opiekunowie SU
4.	Narodowe Święto Niepodległości	8 listopada 2022	galowy	kl. VIII, W. Zarzycka, kl. V, A. Pyrak, S. Długosz,

5.	Boże Narodzenie	22 grudnia 2022	galowy	kl. II, M. Janczura, A. Niedźwiedź, S. Gębala
6.	Góra Grosza	grudzień/styczeń		W. Zarzycka, T. Tomaszewska
7.	Dzień Samorządności	21 marca 2023		Samorząd Uczniowski, Opiekunowie SU
8.	Wielkanoc	5 kwietnia 2023		kl. VII, M. Moskał, kl. IV, M. Skubik, T. Tomaszewska
9.	Święto Narodowe Trzeciego Maja	28 kwietnia 2023	galowy	kl. III, B. Szostek, kl. VI, K. Koszałka, J. Nieściur, K. Jaskowska
10.	Dzień Dziecka	1 czerwca 2023		Wychowawcy i nauczyciele, rodzice
11.	Dzień Patrona Szkoły	7 czerwca 2023	galowy	Wycieczka szkolna do Czarnolasu
12.	Uroczyste zakończenie roku szkolnego 2022/2023	23 czerwca 2023	galowy	Dyrektor, wychowawcy, kl. VIII; W. Zarzycka

VII. Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2022/2023 wynikające z dotychczasowej diagnozy.

1. Rozpoznawanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Zachęcanie uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych.
3. Zwracanie uwagi na znaczenie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych w osiągnięciu dobrych wyników w nauce.
4. Integrowanie zespołów klasowych.
5. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu:
  - w terminie do końca września, samorząd uczniowski wyłoni radę wolontariatu,
  - rada wolontariatu opracuje program szkolnego wolontariatu do 15 października.
6. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
7. Przeprowadzenie przez wychowawców w ramach godziny wychowawczej zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych szczególnie związanych z dbałością o zdrowie swoje i innych w okresie trwania pandemii.

8. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
9. Wskazywanie konstruktywnych sposobów rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.
10. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
11. Kształtowanie poprawnych relacji pomiędzy pracownikami szkoły i uczniami.

VIII. Obszary działań programu wychowawczo-profilaktycznego w kształceniu tradycyjnym, na odległość (zdalnym) i mieszanym (hybrydowym).

Klasy I – III

Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.

ZADANIA	FORMY I METODY REALIZACJI	EFEKTY ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
1. Zapoznanie z symbolami narodowymi. 2. Poznawanie przez uczniów najbliższej okolicy, stolicy i innych miast polskich. 3. Poznawanie swojej miejscowości. 4. Poznawanie sylwetek słynnych Polaków, patrona szkoły.	Pogadanki, wycieczki, udział w uroczystościach szkolnych i gminnych o wymowie patriotycznej, filmy i inne.	Uczeń kształtuje w sobie poczucie tożsamości narodowej, przynależności do społeczności lokalnej i regionalnej.	Wychowawcy Nauczyciele kl. I-III Wychowawcy świetlicy Nauczyciel bibliotekarz
1. Wdrażanie do podejmowania zadań i odpowiedzialności za ich realizację (trójki klasowe, pełnienie dyżurów). 2. Wspólne organizowanie imprez klasowych, niektórych zajęć, dekoracji klasy itp. 3. Samopomoc koleżeńska, opieka nad klasą. 4. Wdrażanie do zdrowego stylu życia. 5. Kształtowanie postaw ograniczonego zaufania do osób nieznanomych.	Wybory samorządu klasowego, przydział czynności, współuczestniczenie uczniów w przygotowywaniu imprez klasowych, pomoc słabszym, niepełnosprawnym, chorym. Pogadanki z pielęgniarką, realizacja programów zdrowotnych.	Dziecko ma poczucie przynależności do klasy, współdziała w grupie, uczy się postaw społecznych, wychowuje się do demokracji i samorządności. Uczniowie znają i przestrzegają zasad higieny osobistej, wiedzą, jakie są zagrożenia dla ich zdrowia. Zwracają się o pomoc do dorosłych w sytuacjach trudnych.	Wychowawcy Nauczyciele kl. I-III Wychowawcy świetlicy Pedagog Pedagog specjalny Psycholog
1. Omówienie z uczniami praw i obowiązków dziecka w rodzinie.	Pogadanki, organizowanie Dnia Dziecka, Matki, Ojca, Babci, Dziadka, Dni	Uczeń rozumie rolę i znaczenie rodziny w życiu człowieka.	Wychowawcy Nauczyciele klas I-III Pedagog

<p>2. Wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną.</p> <p>3. Przekazywanie systemów wartości związanych z rodziną.</p> <p>4. Szczególna opieka nad dziećmi z rodzin patologicznych i zagrożonych patologią.</p> <p>5. Zapoznanie z podstawowymi prawami ucznia, dziecka, człowieka. Przekazanie informacji o tym, gdzie należy szukać pomocy np. w sytuacjach naruszania nietykalności, przemocy itp.</p> <p>6. Wdrażanie do współpracy, jako formy zapobiegania zachowaniom agresywnym.</p>	<p>Rodziny, dofinansowanie obiadów, pomoc dzieciom z rodzin ubogich patologicznych.</p> <p>Współpraca z instytucjami wspomagającymi.</p>	<p>Uczeń zna numery telefonów instytucji, wie, gdzie należy szukać pomocy w sytuacjach, gdy zagrożone jest jego zdrowie, życie oraz jego bliskich, znajomych.</p> <p>Rozpoznaje sytuacje zwiastujące zagrożenie.</p>	<p>Pedagog specjalny Psycholog</p>
---	--	--	--

Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, wrażliwości na potrzeby innych, uczciwości, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i rówieśniczej.

ZADANIA	FORMY I METODY REALIZACJI	EFEKTY ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
<p>1. Dokładne rozpoznanie środowiska rodzinnego pod kątem mogących się pojawić w przyszłości problemów natury społeczno - emocjonalnej (choroby, sytuacja materialna, patologie, przemoc w rodzinie, i inne).</p> <p>2. Wdrażanie uczniów do właściwych reakcji w przypadku wystąpienia problemów natury społeczno – moralnej.</p> <p>3. Integrowanie społeczności klasowej.</p> <p>4. Wdrażanie uczniów do przestrzegania właściwych reguł zachowania w miejscach publicznych</p>	<p>Ankieta, wywiad, rozmowy, pogadanki i inne (uczenie tolerancji i akceptacji, umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych).</p> <p>Wigilia klasowa, wycieczki, zabawy klasowe i szkole.</p>	<p>Uczeń poznaje i stosuje elementarne normy współżycia społecznego w grupie rówieśniczej.</p> <p>- Bierze udział w zabawach integrujących grupę rówieśniczą lub zespół klasowy</p> <p>- bierze udział w uroczystościach klasowych, szkolnych i imprezach kulturalnych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i dobrego zachowania.</p>	<p>Wychowawcy Rodzice Nauczyciele Pedagog Pedagog specjalny Psycholog</p>
<p>1. Organizowanie pomocy koleżeńskiej.</p> <p>2. Wdrażanie do poszanowania odmienności innych w sferze wiary, poglądów, upodobań i zainteresowań, wyglądu zewnętrznego, sytuacji materialnej itd.</p>	<p>Pogadanki, dyskusje.</p> <p>Uczenie reagowania na zjawiska przemocy.</p>	<p>Dziecko uczy się wrażliwości na potrzeby innych, przyswaja sobie podstawowe zasady tolerancji.</p> <p>Potrafi zachować się w sytuacjach konfliktowych.</p>	<p>Wychowawcy Rodzice Nauczyciele Pedagog Pedagog specjalny Psycholog</p>

1. Rozliczanie uczniów z powierzonych im zadań pod kątem uczciwości, eliminowanie np. ściągania, wyręczania się innymi, wykorzystywania innych. 2. Kształtowanie umiejętności asertywnego zachowania się, „mówienia nie”, gdy ktoś namawia do zapalenia papierosa, zażycia narkotyku, spożycia alkoholu, wspólnego pobicia kolegi.	Zawieranie kontraktów klasowych, rozmowy, filmy, spotkania z policjantem, kontakty z rodzicami, spektakle profilaktyczne.	Dziecko uczy się uczciwości, odpowiedzialności, asertywności, dokonywania słuszych wyborów.	Wychowawcy Rodzice Nauczyciele Pedagog Pedagog specjalny Psycholog
---	---	---	---

Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie.

Zapobieganie zachowaniom agresywnym.

ZADANIA	FORMY I METODY REALIZACJI	EFEKTY ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
1. Zapoznanie z prawami i obowiązkami zawartymi w Statucie Szkoły. 2. Oglądanie spektakli teatralnych i przygotowanych przez uczniów. 3. Zwiedzanie zabytków, wystaw muzealnych i artystycznych podczas wycieczek. 4. Edukacja czytelnicza i medialna. 5. Powierzenie uczniom zadań zespołowych wynikających z bieżących potrzeb procesu dydaktycznego.	Pogadanki, wycieczki, aktywizujące metody pracy, zajęcia prowadzone przez nauczycielki biblioteki, konkursy, spotkania edukacyjno - okolicznościowe w bibliotece, udział w konkursach wiedzy.	Uczeń zna swoje prawa i obowiązki. Czuje się członkiem zespołu klasowego, aktywnym i odpowiedzialnym za pracę i atmosferę w nim panującą.	Wychowawcy Nauczyciele kl. I-III Wychowawcy świetlicy Nauczyciel bibliotekarz
1. Stosowanie w procesie dydaktycznym takich form, jak inscenizacje, psychodramy, recytacje, śpiew itd. 2. Przygotowanie przedstawień z okazji uroczystości klasowych, świąt. 3. Promowanie książki, muzyki, kontaktu ze sztuką jako formy spędzania czasu wolnego	Konkursy piosenki, plastyczne, biblioteczne, inscenizacje, wystawki książek.	Dziecko podejmuje próby twórczego uczestnictwa w kulturze, poznaje rolę i znaczenie kultury i sztuki w życiu człowieka.	Wychowawcy Nauczyciele kl. I-III Nauczyciel bibliotekarz

i zdobywania wiedzy o świecie i sobie samym.			
<p>1. Zapoznanie uczniów ze środowiskiem lokalnym, instytucjami publicznymi, rodzajami i sposobami spraw załatwianych w tych instytucjach.</p> <p>2. Zapoznanie uczniów z przeznaczeniem i obsługą nowoczesnych urządzeń technicznych.</p> <p>3. Dostrzeganie różnic między rzeczywistością a przekazem medialnym.</p> <p>4. Pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów.</p> <p>5. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym i umożliwianie optymalnego rozwoju uczniom zdolnym.</p> <p>6. Działania mające na celu zapobieganie zachowaniom agresywnym oraz przemocy wśród uczniów.</p> <p>7. Działania mające na celu eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami</p>	<p>Wycieczki, wywiady, spotkania z ludźmi znanymi w środowisku, zajęcia z uczniem zdolnym: przygotowanie do konkursów szkolnych, międzyszkolnych: mini – kangur, ortograficzny, rozwijanie zainteresowań, organizowanie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, logopedycznych, spotkania z pedagogiem.</p> <p>Współpraca z instytucjami wspomagającymi, zajęcia mające na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań.</p> <p>Indywidualne rozmowy z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem.</p>	<p>Uczeń poznaje otaczający go świat fizyczny i społeczny, odnajduje w nim swoje miejsce. Rozpoznaje swoje uzdolnienia, stosuje wiedzę i umiejętności w życiu codziennym, uczestniczy w konkursach wiedzy. Uczy się krytycznie i racjonalnie korzystać z oferty medialnej. Rozpoznaje sytuacje zwiastujące zagrożenie.</p>	<p>Wychowawcy Nauczyciele kl. I-III Wychowawcy świetlicy Nauczyciel bibliotekarz Pedagog Pedagog specjalny Psycholog Specjaliści z poradni psychologiczno-pedagogicznej</p>

Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

ZADANIA	FORMY I METODY REALIZACJI	EFEKTY ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
<p>1. Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami higieny i skutkami nieprzestrzegania jej.</p> <p>2. Realizacja profilaktyki zdrowego uzębienia.</p> <p>3. Wdrażanie uczniów do utrzymywania w czystości miejsca pracy.</p> <p>4. Udział uczniów w konkursach o tematyce zdrowotnej.</p> <p>5. Zapoznanie uczniów z zasadami udzielania pierwszej pomocy.</p>	<p>Pogadanki, rozmowy, spotkania z pielęgniarką, fluoryzacja, konkursy.</p> <p>Przeszkolenie uczniów w ramach programu WOŚP.</p>	<p>Uczeń rozumie potrzebę dbałości o higienę osobistą.</p>	<p>Wychowawcy Nauczyciele kl. I-III Wychowawcy świetlicy Pedagog Pedagog specjalny Psycholog Pielęgniarka</p>
<p>1. Wdrażanie uczniów do przestrzegania podstawowych zasad bezpiecznego zachowania</p>	<p>Pogadanki, spotkania z policjantem, filmy, pokaz, konkursy plastyczne,</p>	<p>Uczeń zna podstawowe zasady bezpieczeństwa</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele kl. I-III</p>

<p>się w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych, w drodze do szkoły i ze szkoły.</p> <p>2.Uczenie prawidłowych zachowań w razie np. pożaru, wypadku, kradzieży.</p> <p>3.Wdrażanie uczniów do umiejętnego organizowania warsztatu pracy i zachowania higieny psychicznej.</p> <p>4.Zapoznanie dzieci z właściwym zachowaniem na wypadek alarmu.</p>	<p>układanie harmonogramu dnia (sen, nauka, wypoczynek), próbny alarm.</p>	<p>i higieny pracy, stara się ich przestrzegać.</p> <p>Uczeń wie jak zachować się w sytuacjach zagrożenia, zna telefony alarmowe.</p>	<p>Wychowawcy świetlicy</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog specjalny</p> <p>Psycholog</p> <p>Pracownicy szkoły</p>
<p>1. Zapoznanie z optymalnym rozkładem posiłków w ciągu doby.</p> <p>2.Przedstawienie pozytywnego albo szkodliwego wpływu niektórych pokarmów na zdrowie człowieka.</p> <p>3. Ukazywanie szkodliwości tzw. używek dla rozwoju psychofizycznego człowieka.</p> <p>4. Kształcenie umiejętności krytycznego wyboru informacji medialnych, zagrożeń ze strony mediów, skutków uzależnień od telewizji, Internetu, gier komputerowych.</p>	<p>Pogadanki, spotkania z pielęgniarką, filmy, realizacja programów prozdrowotnych,</p>	<p>Uczeń poznaje zasady zdrowego odżywiania się i ich wpływ na zdrowie i kondycję fizyczną.</p> <p>Uczeń wie jaka jest szkodliwość używek dla prawidłowego rozwoju psychofizycznego dziecka</p> <p>Stara się poprawnie wartościować i wybierać programy oraz kontrolować czas korzystania z nich.</p>	<p>Dyrektor</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele kl. I-III</p> <p>Wychowawcy świetlicy</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog specjalny</p> <p>Psycholog</p> <p>Rodzice</p>
<p>1.Nauka zabaw ruchowych, gier, zabaw terenowych i częste ich stosowanie.</p> <p>2. Objęcie fachową opieką uczniów z wadami postawy.</p> <p>3.Rozwijanie sprawności fizycznej uczniów.</p> <p>4. Objęcie fachową opieką uczniów z wadami wymowy.</p>	<p>Wycieczki piesze, turnieje sportowe, obchody Dnia Dziecka, Gminny Dzień Sportu, gimnastyka korekcyjna, zajęcia indywidualne i grupowe.</p>	<p>Uczeń docenia znaczenie aktywności ruchowej oraz posiadanie umiejętności poprawnej wymowy.</p>	<p>Dyrektor</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy świetlicy</p> <p>Nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Logopeda</p>
<p>1.Kształtowanie umiejętności obserwowania przyrody.</p> <p>2.Uświadamianie odpowiedzialności za czystość środowiska.</p> <p>3.Dbanie o stan środowiska w najbliższej okolicy.</p> <p>4. Rozwijanie zainteresowań edukacją proekologiczną.</p>	<p>Wycieczki po okolicy, do parku , lasu, spotkania z leśniczym, dokarmianie ptaków i zwierząt, udział w akcjach: Sprzątanie świata, Dzień Ziemi, selektywna zbiórka surowców wtórnych zajęcia, konkursy ekologiczne.</p>	<p>Uczeń poznaje współzależność między człowiekiem, a środowiskiem naturalnym.</p>	<p>Dyrektor</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy świetlicy</p> <p>Nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciel bibliotekarz</p>

Klasy IV – VIII

Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.

ZADANIA	FORMY I METODY REALIZACJI	EFEKTY ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
<p>1. Kształtowanie postaw patriotycznych, szacunku dla historii i tradycji, symbolów narodowych.</p> <p>2. Zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami obywateli zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3. Zapoznanie z historią i tradycjami symboli narodowych.</p> <p>4. Zapoznanie z sylwetkami sławnych Polaków.</p>	<p>Uroczystości szkolne, środowiskowe (np. Święto Niepodległości, 3 Maja), konkursy, wystawki, gazetki, wycieczki do miejsc pamięci narodowej.</p>	<p>Uczeń posiada poczucie tożsamości narodowej, wie, jak stać się dobrym obywatelem swego kraju i chce nim zostać.</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Wychowawcy świetlicy Rodzice</p>
<p>1. Stwarzanie uczniom możliwości współdecydowania o klasie i szkole.</p> <p>2. Pogłębienie znajomości i rozumienia zasad zawartych w Deklaracji Praw Człowieka i Konwencji Praw Dziecka.</p> <p>3. Zapoznanie uczniów z zasadami funkcjonowania demokratycznego państwa.</p> <p>4. Uczenie zasad demokracji.</p> <p>5. Wykorzystywanie wyborów samorządowych i parlamentarnych do zapoznawania się z zasadami demokracji i uczenia się kultury politycznej.</p> <p>6. Wdrażanie do zdrowego stylu życia.</p> <p>7. Kształtowanie postaw ograniczonego zaufania do osób nieznanomych.</p>	<p>Praca w samorządzie klasowym i szkolnym, opieka nad salami lekcyjnymi, terenem szkolnym, organizowanie imprez klasowych i szkolnych.</p> <p>Praca w grupach, dyskusja, debata.</p> <p>Pogadanki z pielęgniarką, realizacja programów zdrowotnych</p>	<p>Uczeń przyswaja po-stawy społeczne, uczy się demokracji i samorządności. Uczniowie znają i przestrzegają zasad higieny osobistej, wiedzą, jakie są zagrożenia dla ich zdrowia. Zwracają się o pomoc do dorosłych w sytuacjach trudnych.</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Pedagog specjalny Psycholog Opiekunowie SU Rodzice Zaproszeni specjaliści</p>

Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej.

ZADANIA	FORMY I METODY REALIZACJI	EFEKTY ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
---------	---------------------------	---------------------------------	----------------------

<p>1. Realizacja treści etyczno – moralnych zawartych w programach nauczania.</p> <p>2. Tworzenie reguł współżycia klasowego.</p> <p>3. Przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu.</p> <p>4. Zapoznanie uczniów z odpowiedzialnością karną za konkretne wykroczenia popełniane przez nieletnich.</p> <p>5. Wpajanie szacunku dla cudzej i prywatnej własności, eliminowanie kradzieży i niszczenia mienia.</p> <p>6. Stała kontrola wypełniania obowiązku szkolnego pod kątem frekwencji.</p> <p>7. Proponowanie wzorców osobowych zaczerpniętych z historii, literatury, świata współczesnego.</p>	<p>Uroczystości szkolne, realizacja treści zawartych w programach nauczania, katechezy, spotkania z pedagogiem, policjantem, ankiety, dyskusje, debaty, wywiady, psychodramy.</p>	<p>Uczeń staje się wrażliwy na potrzeby innych, zna podstawowe zasady tolerancji. Postępuje zgodnie z zasadami dekalogu.</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Pedagog specjalny Psycholog Rodzice Zaproszeni specjaliści</p>
<p>1. Poszerzenie wiedzy nt. praw dziecka zawartych w Konwencji Praw Dziecka i jej przestrzegania w Polsce i innych krajach.</p> <p>2. Realizacja programu Wychowania do życia w rodzinie.</p> <p>3. Kontynuowanie przekazywania systemu wartości związanego z rodziną.</p> <p>4. Szczególna opieka nad dziećmi z rodzin patologicznych i zagrożonych patologią.</p>	<p>Pogadanki, dyskusje, organizowanie spotkań z rodzicami.</p>	<p>Uczeń pogłębia swoją wiedzę nt. rodziny i zasad jej funkcjonowania. Rozumie znaczenie praw naturalnych i ustanowionych przez człowieka.</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Pedagog specjalny Psycholog Rodzice Zaproszeni specjaliści Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie</p>

Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie.

Zapobieganie zachowaniom agresywnym.

ZADANIA	FORMY I METODY REALIZACJI	EFEKTY ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
<p>1. Przeprowadzenie ankiet pomagających poznać zainteresowania ucznia.</p> <p>2. Przydzielanie zadań o zróżnicowanym stopniu trudności i sposobie realizacji w zależności od uzdolnień, możliwości, rozwoju i postępów ucznia.</p> <p>3. Zapoznanie uczniów z różnymi technikami zdobywania wiedzy.</p>	<p>Ankiety, współpraca z rodzicami, poradnią psychologiczną – pedagogiczną, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, koła zainteresowań, nauczanie indywidualne, przygotowanie uczniów do konkursów.</p>	<p>Uczeń poznaje swoje możliwości i predyspozycje. Potrafi świadomie korzystać ze środków komunikacji masowej, zna i wykorzystuje w praktyce podstawowe zasady posługiwania się komputerem i technologią informacyjną.</p>	<p>Nauczyciele Pedagog Pedagog specjalny Psycholog</p>

4. Przygotowanie do życia w społeczeństwie informatycznym i informacyjnym. 5. Praca z uczniem zdolnym i mającym problemy w nauce.			
1. Zapoznanie uczniów ze sposobami zdobywania informacji. 2. Zespołowe przygotowanie i prezentowanie wiedzy zdobytej na dany temat. 3. Udział w konkursach przedmiotowych i innych, związanych z zainteresowaniami uczniów. 4. Przygotowanie zespołu uczniów do obchodów uroczystości zgodnie z kalendarzem imprez. 5. Udział uczniów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.	Udostępnianie czasopism, książek, filmów, Internetu. Prezentacja uzdolnień, udział w konkursach przedmiotowych, szachowych, apele.	Uczeń poznaje sposoby samodzielnego zdobywania wiedzy, rozwijania uzdolnień i zainteresowań. Potrafi sprostać stawianym przed nim wymaganiom związanym z dalszą edukacją.	Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Nauczyciel informatyki
1. Eliminowanie agresywnych zachowań i siłowych prób rozwiązywania konfliktów. 2. Uczenie się właściwych sposobów rozwiązywania konfliktów. 3. Wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych. 4. Propagowanie życzliwości i otwartości w stosunkach międzyludzkich, kultury osobistej, zasad savoir vivre'u. 5. Promowanie odwagi cywilnej i reakcji w przypadku bycia świadkiem przemocy, wandalizmu, obrażania innego człowieka – uczenie właściwej reakcji.	Dyskusje, psychodramy, spotkania z policjantem, pedagogiem, spektakle profilaktyczne, nagradzanie wzorowych postaw, upominanie źle zachowujących się uczniów.	Uczeń zna podstawowe zasady obowiązujące w stosunkach międzyludzkich, stosuje w praktyce obowiązujące procedury zachowania się w sytuacjach problemowych. Jest asertywny, umie prosić o pomoc i wie, jakie instytucje udzielają wsparcia młodzieży.	Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Pedagog specjalny Psycholog Rodzice Zaproszeni specjaliści

Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

ZADANIA	FORMY I METODY REALIZACJI	EFEKTY ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
1. Uczulenie na szczególną dbałość o higienę ciała i odzieży w okresie dojrzewania. 2. Propagowanie zasad racjonalnego odżywiania się, dbania o rozwój fizyczny i psychiczny. 3. Realizacja zagadnień dotyczących profilaktyki zagrożeń i uzależnień, np. narkotyki, dopalacze, używki, cyber-przemoc.	Pogadanki, filmy, spotkania z pielęgniarką, konkurs wiedzy o uzależnieniach, spektakle profilaktyczne, warsztaty dla uczniów nt. udzielania pierwszej pomocy, pogadanki	Uczeń dba o higienę osobistą, rozwój fizyczny i psychiczny. Uczeń zdaje sobie sprawę z zagrożeń płynących z uzależnień. Uczeń wie, że w internecie nie jest anonimowy oraz ponosi konsekwencje swoich zachowań.	Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Pedagog specjalny Psycholog Rodzice Zaproszeni specjaliści

<p>4. Ukazywanie szkodliwości hałasu i dłuższego w nim przebywania.</p> <p>5. Przekazywanie podstawowej wiedzy nt. udzielania pierwszej pomocy.</p> <p>6. Zapoznanie uczniów z instrukcjami obowiązującymi w razie ogłoszenia alarmu, również tzw. próbne alarmy.</p> <p>7. Promowanie racjonalnego rozkładu dnia: sen, czas poświęcony na naukę i wypoczynek.</p> <p>8. Zapoznanie uczniów z zagrożeniami współczesnego świata, np. terroryzm, handel ludźmi.</p>	<p>z dotyczące współczesnych problemów młodzieży, np. anoreksja i bulimia.</p>		
<p>1. Ukazywanie znaczenia czynnego wypoczynku na świeżym powietrzu w dobie rozwoju techniki, komputeryzacji i innych zagrożeń cywilizacyjnych.</p> <p>2. Zapoznaczanie uczniów ze skutkami ingerencji człowieka w świat przyrody, aktualnym stanem środowiska naturalnego.</p> <p>3. Zapoznaczanie z instytucjami działającymi na rzecz ochrony środowiska.</p> <p>4. Dbanie o czystość wyznaczonego rejonu szkoły i jej najbliższego otoczenia.</p> <p>5. Uczenie właściwego zachowania w kontaktach z przyrodą, eliminowanie zjawiska znęcania się nad zwierzętami.</p>	<p>Wycieczki klasowe, rowerowe, rajdy, zabawy terenowe, pogadanki, dyskusje, SKS, treningi, festyny, selektywna zbiórka surowców wtórnych, Dzień Ziemi, sprzątanie świata, konkursy, wystawki, inscenizacje.</p>	<p>Uczeń docenia znaczenie sportu, rekreacji i wypoczynku na świeżym powietrzu, działa na rzecz ochrony swojego najbliższego środowiska, propaguje idee ochraniarskie w najbliższym środowisku.</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele Rodzice Pedagog Pedagog specjalny Psycholog Zaproszeni specjaliści</p>

IX. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo- profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników.

Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Załącznik nr 1

12. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach kryzysowych w szkole

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie, w sytuacji gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

1. Działania uprzedzające:
  - a) Sporządzenie listy symptomów używania, nadużywania środków odurzających.
  - b) Zaproszenie specjalisty w tej dziedzinie, omówienie skutecznych metod reagowania.
  - c) Korzystanie z licznych programów edukacyjno-wychowawczych, profilaktycznych.

- d) Opracowanie listy teled adresowej lokalnych organizacji, placówek zajmujących się udzielaniem pomocy młodzieży używającej środków odurzających, rodzinom, bliskim.
- e) Dokonywanie badań przesiewowych pod kątem używania środków odurzających.

2. Działania interwencyjne:

- a) Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
- b) Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- c) Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- d) Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
- e) Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu – odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
- f) Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

3. Działania naprawcze:

- a) Poinformuj rodziców ucznia o zdarzeniu.

- b) Skorzystaj z konsultacji specjalistów z PPP - omówcie problem i skonstruujcie strategię dalszego działania (interwencji i rozwiązania problemu) wspólnie.
- c) Wesprzyj rodziców, poinformuj, na co powinni zwracać baczną uwagę, nakłaniając jednocześnie do korzystania z pomocy wyspecjalizowanych gminnych placówek („Punkt konsultacyjny” i komisji).
- d) Jeżeli incydent będzie się powtarzał: zawiadom sąd rodzinny lub policję.

III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, dyrektora itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją dyrektorowi, a dyrektor do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- a) posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- b) wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- c) udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- d) wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

V. Procedura postępowania dyrektora w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie placówki oświatowej.

1. Podstawy prawne:

- a) „Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, szczególnie naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego, używania alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, policji lub innego właściwego organu”.
- b) „Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję”.
- c) „Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”.

2. Podstawowe czynności dla dyrektora:

- a) Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu) zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym. Odnotować personalia uczestników i świadków, godzinę zgłoszenia oraz zawiadomić niezwłocznie policję.
- b) Zapewnić, w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
- c) Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji:

- Jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informacje,
  - Sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników,
  - W rozmowie z pokrzywdzonym ustalić liczbę sprawców i ich dane personalne,
  - Nie nagłaśniać zdarzenia.
- d) W przypadku braku wątpliwości, co do faktu zaistnienia zdarzenia, o ile jest to konieczne i możliwe, zatrzymać do czasu przybycia policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę (ów):
- Konieczność zatrzymania może wynikać z faktu zakończenia przez nich zajęć szkolnych bądź próby ucieczki, ukrycia skradzionych przedmiotów. O fakcie zatrzymania bezwzględnie należy powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych. Nie należy zatrzymywać na „siłę” sprawcy czynu, ale w ramach swojego autorytetu spowodować, by pozostał pod opieką pedagoga szkolnego, wychowawcy klasy lub nauczyciela w oddzielnym pomieszczeniu do chwili przybycia policji.
  - Jeżeli sprawców jest kilku w miarę możliwości należy umieścić ich w oddzielnych pomieszczeniach:
  - Ofiarę należy odizolować od sprawców.
- e) W przypadku odnalezienia rzeczy pochodzących z przestępstwa lub służących do popełnienia przestępstwa należy je zabezpieczyć.
- f) Wykonać ewentualne czynności przez przejmującego sprawę policjanta.

3. Zakazy:

- e) Nie należy „na własną rękę” konfrontować uczestników zdarzenia, dążyć do pojednania itp.
- f) Bezwzględnie nie należy dokonywać przeszukania teczek, toreb, kieszeni.

VI. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na wniosek pokrzywdzonego na terenie szkoły.

1. Ściganie na wniosek pokrzywdzonego- w tym przypadku wszczęcie postępowania przez policję uzależnione jest od woli pokrzywdzonego. W przypadku tych kategorii przestępstw pokrzywdzony składa wniosek do protokołu, a po jego złożeniu przestępstwo ścigane jest tak, jak z urzędu. Wycofanie przez pokrzywdzonego wniosku o ściganie jest bezskuteczne.
2. Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu) zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).

3. Odnotować godzinę zgłoszenia oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu tej informacji.
4. Zapewnić w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
5. Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym:
  - a) jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informację,
  - b) sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników,
  - c) nie nagłaśniać zdarzenia.
6. Powiadomić rodziców lub opiekunów dziecka pokrzywdzonego, zrelacjonować im zdarzenie i uzgodnić z nimi czy będą chcieli zgłosić sprawę policji.
7. W przypadku odmowy złożenia wniosku o ściganie sprawców przez rodziców należy ich poinformować, jakie środki podejmie szkoła w stosunku do sprawców zdarzenia.
8. Środki, jakie należy przedsięwziąć to między innymi:
  - a) w ramach uprawnień statutowych szkoła stosuje względem sprawcy zdarzenia środki przewidziane w statucie szkoły.
  - b) w przypadku, gdy sprawca zdarzenia sprawiał wcześniej problemy i łamał normy społecznego zachowania, a zdarzenie którego się dopuścił nosi cechy postępującej demoralizacji, szkoła powinna sporządzić na tą okoliczność wystąpienie do sądu rodzinnego lub Policji.

VII. Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze:
  - a) omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej,
  - b) upowszechnienie procedur przewidywania zamachów samobójczych (np. list sprawdzających),
  - c) monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.
2. Działania interwencyjne:
  - a) ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia,
  - b) nie pozostawiaj ucznia samego,
  - c) usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru,
  - d) bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce,
  - e) zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia,

- f) wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli potrzeba,
- g) zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie,
- h) towarzysz uczniowi- jesteś dla niego ważny,
- i) Zawiadom Dyrekcję Szkoły i Pedagoga szkolnego,
- j) dokonaj szybkiej oceny zagrożeń, np. wg klucza:

RYZIKO UMIARKOWANE

NP. UCZEŃ MÓWI O SAMOBÓJSTWIE,
NIE MÓWI JAK TO ZROBI,
NIE BYŁO WCZEŚNIEJSZYCH PRÓB,

DUŻE RYZIKO

NP. WYSTĄPIŁY CZYNNIKI PRZEDWYPADKOWE,
UCZEŃ MÓWI JAK TO ZROBI,
BYŁY WCZEŚNIEJSZE PRÓBY,

EKSTREMALNE RYZIKO

NP. WYSTĄPIŁY WSKAŹNIKI PRZEDWYPADKOWE,
UCZEŃ DOKONAŁ SAMOOKALECZENIA,
PODJAŁ PRÓBĘ NIEUDANEGO ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO LUB INNE
DZIAŁANIA ZAGRAŻAJĄCE ZDROWIU LUB ŻYCIU

- Nauczyciel zawiadamia wychowawcę, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnienia opiekę pedagoga, a w miarę możliwości opiekę psychologa.
- Wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych,
- Dyrekcja szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji,
- Chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.)

3. Działania naprawcze:

- a) dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi,

- b) bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z pedagogiem szkolnym i PPP lub placówką opieki zdrowotnej,
- c) podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

VIII. Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej)

1. Działania uprzedzające:

- a) omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej,
- b) omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.

2. Działania interwencyjne:

- a) poinformuj nauczycieli, wychowawców, pedagoga szkolnego,
- b) przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania - na godzinach wychowawczych, innych lekcjach,
- c) poinformuj uczniów na forum klasy,
- d) stwórz możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

3. Działania naprawcze:

- a) oceń potrzeby- monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji,
- b) skonsultuj sytuację z pedagogiem lub specjalistą z PPP,
- c) ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

IX. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia

1. Powiadomienie o śmierci zawsze powinno się odbywać „twarzą w twarz”.

2. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki:

- a) dostarczyć niezbędne informacje;
- b) udzielić pierwszego wsparcia rodzinie;
- c) ochronić godność;
- d) okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.

3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych.

4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są

istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.

5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.

6. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie.

7. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.

8. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.

9. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik szkoły tak długo, aż minie pierwsza reakcja- szok lub pojawiają się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.

10. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.

11. W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie nauczycieli, pedagoga szkolnego, dyrekcji.

12. Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

X. Epizod psychotyczny ucznia

1. Działania uprzedzające:

- a) Zrobienia listy symptomów psychotycznych- zaproszenie specjalistę w tej dziedzinie, omówcie skuteczne metody reagowania,

- b) Omówienie procedury na forum Rady Pedagogicznej,
- c) Sprawdzenie, jak skutecznie wezwać pogotowie ratunkowe w sytuacji zagrożenia zdrowia/ życia, także spowodowanego atakami psychozy,
- d) Opracowanie listy teled adresowej lokalnych organizacji, placówek zajmujących się udzieleniem pomocy osobom chorym psychicznie.

2. Działania interwencyjne:

- a) Nie pozostawiaj ucznia samego,
- b) Reaguj spokojnie, łagodnie,
- c) Bez rozgłosu przeprowadź ucznia w spokojne miejsce,
- d) Na ile to możliwe, nie rozpowszechniaj w szkole informacji o zdarzeniu,
- e) Zawiadom pogotowie ratunkowe (999),
- f) Nie skupiaj się na rozstrzygnięciu, czy to jest psychoza.

3. Działania naprawcze:

- a) Jeżeli uczeń wraca po leczeniu szpitalnym należy przygotować do tego klasę - np. przeprowadzić zajęcia edukacyjne na temat: „Czym jest choroba psychiczna” (jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany).
- b) Jeżeli uczeń sobie tego nie życzy- nie informować klasy.
- c) Wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby przy określeniu wymagań wobec ucznia.
- d) Konsultować postępowanie z lekarzem oddziałowym, na którym leczy się uczeń, który to lekarz jednak nie musi udzielać informacji.
- e) Udzielić elementarnego wsparcia rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z pomocy pedagoga szkolnego oraz z form pomocy dostępnych w PPP, PZP, przyszpitalnych grupach wsparcia.

XI. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku agresywnego zachowania ucznia

1. Nauczyciel obserwujący takie zachowanie ma obowiązek przerwania go, używając perswazji słownej lub fizycznej.
2. Powiadamia wychowawców uczniów o zdarzeniu.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności nauczyciela – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia, wyciągnięcie wniosków).
4. Sporządzenie notatki (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
5. Poinformowanie rodziców o zaistniałej sytuacji.
6. Zgłoszenie sprawy do pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły.

7. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i dyrektorem szkoły uzgadnia sankcje w stosunku do sprawy zdarzenia w oparciu o statut szkoły.

8. Wychowawca przekazuje rodzicom w formie pisemnej lub ustnej informacji na temat zastosowanych wobec ucznia konsekwencji.

XII. Procedura powiadamiania o zakłóceniu toku lekcji

Poprzez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

1. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na normalną realizację lekcji, wysyła on przewodniczącego samorządu klasowego z informacją do dyrekcji szkoły.

2. Nauczyciel uczący może również skorzystać w tej sytuacji pracownika niepedagogicznego obsługującego dane piętro. Pracownik ten zobowiązany jest do udzielenia nauczycielowi pomocy.

3. Dyrektor zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalenia przeszkadzających uczniów, a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia.

4. Wychowawca klasy przeprowadza z uczniami rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.

5. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.

6. Jeżeli uczeń w rażący sposób złamał zasady, wychowawca powiadamia dyrektora szkoły i wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.

7. Jeżeli przyczyną zakłócenia toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach postępować należy według tych procedur.

8. Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom (np. wychowawcom, których uczniowie aktualnie popełnili wykroczenie).

XIII. Procedura postępowania po zaistnieniu wypadku uczniowskiego

1. Jeżeli zdarzy się wypadek uczniowski każdy pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności prowadząc fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

- a) Pracownik doprowadza poszkodowanego w bezpieczne miejsce zawiadamiając zaraz potem dyrektora (wicedyrektora), który już bierze odpowiedzialność za udzielenie pomocy.
- b) Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą - prosi o nadzór nad swoją klasą kolegę uczącego w najbliższej sali.
- c) Jeśli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń - miejsce wypadku należy pozostawić nienaruszone w celu dokonania oględzin.
- d) Jeśli wypadek zdarzyłby się w godzinach wieczornych (dyskoteki itp.)- gdy nie ma dyrektora, nauczyciel decyduje sam o postępowaniu. W każdym trudniejszym przypadku wzywa pogotowie ratunkowe oraz telefonicznie dyrektora, następnie zawiadamia rodziców.
- e) Jeśli wypadek zdarzyłby się w czasie wycieczki (biwaku) - wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik imprezy i odpowiada za nie.

2. Każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:

- a) rodziców,
- b) pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy,
- c) społecznego inspektora pracy,
- d) organ prowadzący szkołę,
- e) Radę rodziców

3. Wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.

4. Wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia się niezwłocznie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

5. Zawiadomień, o których mowa w ust. 2 - 4, dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły.

XIV. Postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole:

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacja służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.

4. Pedagog szkolny lub nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela lub pedagoga szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce Policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu. W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności nauczyciela lub pedagoga szkolnego, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policyjnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców, nauczyciela.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego- ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

XV. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego i incydentu bombowego.

Wtargnięcia napastników do obiektu szkolnego.

1. Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
2. Staraj się zwrócić uwagę na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu –zwiększa szansę ich przetrwania).
3. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
4. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
5. Staraj się uspokoić dzieci – zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
  - nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
  - nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.

UWAGA!

Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.

8. Po zakończeniu akcji:

- sprawdź obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili ,
- o braku któregokolwiek dziecka poinformuj Policję,
- nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
- prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

Użycie broni palnej na terenie szkoły.

W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:

1. Nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
2. Staraj się uspokoić dzieci.
3. Dopilnuj, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
5. O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych .

UWAGA!

Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

Po opanowaniu sytuacji:

- upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),
- zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych,
- udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,
- w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania,
- zapewnij osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczno - pedagogiczną.

Zagrożenie bombowe

Symptomy wystąpienia zagrożenia:

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

1. Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
- samochody, a szczególności furgonetki parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowanie imprez, uroczystości)

Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby – Policję, Urząd Gminy.
2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z procedurami.
3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
4. Zawiadamiając policję dyrektor podaje następującą informację:
  - rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony przedmiot),
  - treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego,
  - numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu, nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
5. Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia

bombowego:

1. Do czasu przybycia policji akcja kieruje dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Na miejsce zagrożenia incydem należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie energetyczne, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne.

3. Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „ bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, toalety, klatki schodowe) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji , należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji należy opuścić szkołę zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.).
10. Identyfikacja i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacja zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

Jak zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”.

1. Podczas działań związanych z neutralizacją bomby należy zastosować się do poleceń policji.
2. Ciekawość może być niebezpieczna - należy jak najszybciej oddalić się od miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę
3. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniem administratora budynku lub wskazaniem upoważnionych osób.

Informacja o podłożeniu bomby

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna: – słuchaj uważnie,
  - zapamiętaj jak najwięcej,
  - jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę,
  - jeśli nie – spróbuj zapisywać informacje,

- zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle,
  - nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki,
  - jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.
  - jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał - przekażesz ją Policji.
2. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych
  3. Zaalarmuj dyrektora szkoły.
  4. Dyrektor dzwoni do Delegatury Lubelskiego Kuratorium Oświaty .
  5. Powiadom o zagrożeniu pracowników szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
  6. Dyrektor zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą instrukcją.

UWAGA!

Poinstruj uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.

7. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
8. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
9. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.
10. W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym.
11. Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu.
12. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

1. Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.

UWAGA!

Jeśli widzisz „bombę” to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

2. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych: 112, 997, 998, 999.
3. Zabezpiecz, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.
4. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
5. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
6. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
7. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
8. Otwórz okna i drzwi.
9. Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.

10. Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).

11. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń

Po wybuchu bomby:

1. Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.

2. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych: 112, 997, 998, 999.

3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.

4. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzaj przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.

5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.

6. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

13. Procedury postępowania wobec ucznia z chorobą przewlekłą

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97 poz. 674 ze zm.),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2008 r. Nr 234 poz. 1570 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69 ze zm.),
- Stanowisko Ministra Zdrowia w sprawie możliwości podawania leków dzieciom przez nauczycieli w szkole i przedszkolu z dnia 4 maja 2010 r.
- Statut Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Wierchowiskach Drugich.

Postanowienia ogólne:

1. W szkole obowiązuje zakaz podawania uczniom leków i preparatów zdrowotnych za wyjątkiem uczniów przewlekle chorych, aby umożliwić uczniom korzystanie z edukacji.

2. Rodzice/opiekunowie prawni mają obowiązek udzielania nauczycielom wszelkich informacji dotyczących poważnych chorób, w szczególności chorób przewlekłych, czy dolegliwości dziecka (alergie pokarmowe i związane z nimi szczególne wymagania żywieniowe, schorzenia wziewne, choroby serca, cukrzyca, epilepsja itp). Zgłoszenia przyjmowane są wyłącznie w formie pisemnej z dołączonym zaświadczeniem lekarskim składane u dyrektora lub u wychowawcy klasy.
3. W przypadku choroby przewlekłej u ucznia na rodzicu spoczywa obowiązek przekazania nauczycielowi na piśmie szczegółowej i wyczerpującej informacji na temat choroby dziecka oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu w grupie rówieśniczej.
4. Personel placówki powinien zostać przeszkolony w zakresie niezbędnej wiedzy dotyczącej chorób przewlekłych występujących u uczniów uczęszczających do Zespołu Szkół im. Jana Kochanowskiego w Wierzchowiskach Drugich.
5. W przypadku występowania chorób przewlekłych u ucznia, rodzic omawia z nauczycielem sposób udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowia dziecka do czasu przyjazdu rodzica/opiekuna prawnego lub lekarza, zapewniając w miarę możliwości spokój i bezpieczeństwo. Rodzic/opiekun prawny ucznia przewlekle chorego w formie oświadczenia wyraża zgodę na powiadomienie pogotowia ratunkowego w razie niebezpiecznego pogorszenia się stanu zdrowia jego dziecka.
6. W razie sytuacji spowodowanej pogorszeniem się stanu zdrowia ucznia przewlekle chorego nauczyciel równocześnie powiadamia dyrektora, pogotowie ratunkowe i rodzica/opiekuna prawnego.
7. Jeśli w przypadku ucznia przewlekle chorego zachodzi konieczność podawania leków podczas pobytu w szkole, zgodę na podanie leków uczniowi może wyrazić nauczyciel, który odbył szkolenie z zakresu postępowania z dzieckiem przewlekle chorym w szkole (załącznik nr 1).
8. Jeśli nauczyciel wyrazi zgodę na podanie leków uczniowi przewlekle choremu należy:
  - a) zobowiązać rodziców/opiekunów prawnych do przedłożenia pisemnego zaświadczenia lekarskiego o chorobie dziecka i o konieczności podawania mu leków na terenie placówki oraz nazwie leku, sposobie i okresie jego podawania,
  - b) wymagać od rodziców /prawnych opiekunów pisemnego upoważnienia do podawania leków, kontroli cukru we krwi u ucznia chorego na cukrzycę (załącznik nr 2),
  - c) powiadomić dyrektora o sytuacji i przekazać dokumentację medyczną dziecka oraz upoważnienie rodziców/opiekunów prawnych,
  - d) na podstawie zaświadczenia lekarskiego i upoważnienia rodziców/opiekunów prawnych dyrektor wyznacza spośród pracowników (za ich zgodą) trzy osoby do podawania uczniowi leku. Jedna z osób podaje lek, a druga nadzoruje tę czynność. Obie wyznaczone osoby są zobowiązane

potwierdzić podanie leku poprzez złożenie czytelnych podpisów w sporządzonym rejestrze. Rejestr zawiera imię i nazwisko ucznia, nazwę podanego leku, dawkę leku, datę i godzinę (załącznik nr 3).

9. Nauczyciele na bieżąco informują rodziców/opiekunów prawnych o samopoczuciu dziecka i zauważonych zmianach w jego zachowaniu podczas pobytu w szkole.

Postanowienia końcowe:

1. Procedura postępowania z uczniem chorym obowiązuje wszystkich pracowników Zespołu Szkół im. Jana Kochanowskiego w Wierzchowiskach Drugich oraz rodziców/prawnych opiekunów dzieci przewlekle chorych uczęszczających do szkoły.

2. Z procedurą postępowania z uczniem przewlekle chorym zostają zapoznani rodzice/prawni opiekunowie.

Cel procedury:

Wprowadzenie procedur w Zespole Szkół im. Jana Kochanowskiego w Wierzchowiskach Drugich znajduje swoje uzasadnienie w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo każdego ucznia objętego opieką naszej placówki. Zasady postępowania mają zapewnić ochronę zdrowia ucznia, także przewlekle chorego, podczas jego pobytu w szkole.

Sposób prezentacji procedur:

1. Umieszczenie treści dokumentu na stronie internetowej szkoły.

2. Zapoznanie rodziców z obowiązującymi w placówce procedurami.

3. Zapoznanie wszystkich pracowników szkoły z treścią procedur.

Tryb dokonywania zmian w procedurze:

1. Wszelkich zmian w opracowanych procedurach może dokonać z własnej inicjatywy lub na wniosek rady pedagogicznej dyrektor placówki. Wnioskodawcą zmian może być również rada rodziców.

2. Proponowane zmiany nie mogą być sprzeczne z prawem.

Postanowienia końcowe:

1. Procedury postępowania z uczniem chorym, także przewlekle chorym obowiązują wszystkich pracowników szkoły oraz rodziców dzieci uczęszczających do placówki.

2. W sytuacjach trudnych oraz zagrażających bezpieczeństwu ucznia nauczyciele i pozostały personel oraz inne osoby świadczące pracę na rzecz placówki są zobowiązani postępować zgodnie z przyjętymi procedurami.

3. W zależności od rodzaju choroby przewlekłej (cukrzyca, astma, epilepsja) zostaną sporządzone szczegółowy plan postępowania i wsparcia podjęty ze strony szkoły przy współpracy z rodzicami wobec ucznia z chorobą przewlekłą.

Załączniki:

ZAŁĄCZNIK NR 1 – Upoważnienie rodziców do podawania leków uczniowi z chorobą przewlekłą wraz z dokumentacją medyczną ucznia i zaświadczeniem lekarskim.

ZAŁĄCZNIK NR 2 – Zgoda nauczyciela/pracownika do podawania leków uczniowi z chorobą przewlekłą.

ZAŁĄCZNIK NR 3 – Rejestr podawanych leków.

ZAŁĄCZNIK NR 4 – Zgoda rodzica/opiekuna prawnego do wezwania karetki pogotowia ratunkowego w razie niebezpiecznego pogorszenia się stanu zdrowia dziecka.

Załącznik nr 1**UPOWAŻNIENIE RODZICÓW DO PODAWANIA LEKÓW UCZNIOWI Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ**

Ja, niżej podpisany .....

(imię, nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

Upoważniam Panią .....

(imię, nazwisko pracownika przedszkola)

do podawania mojemu dziecku .....

(imię, nazwisko ucznia)

leku.....

..... (nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Do upoważnienia dołączam aktualne zaświadczenie lekarskie o konieczności podawania leku wraz z dokumentacją medyczną dziecka.

.....
(data, imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

Załącznik nr 2**ZGODA NAUCZYCIELA/PACOWNIKA PRZEDSZKOLA NA PODAWANIE LEKÓW UCZNIOWI Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ**

Ja, niżej podpisana .....

(imię, nazwisko pracownika szkoły)

wyrażam zgodę na podawanie mojemu dziecku .....

(imię i nazwisko ucznia)

leku.....

.....
(dawka, nazwa leku, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Oświadczam, że zostałam poinstruowana o sposobie podania leku (wykonania czynności medycznej).

.....
(data, imię i nazwisko pracownika szkoły)

Załącznik nr 3 REJESTR LEKÓW

l.p.	Imię i nazwisko ucznia	Nazwa podawanego leku	Data i godzina podania leku	Dawka	Podpisy osób upoważnionych do podania leku	Uwagi

Załącznik nr 4 – ZGODA RODZICA / OPIEKUNA PRAWNEGO DO WEZWANIA KARETKI POGOTOWIA RATUNKOWEGO W RAZIE NIEBEPIECZNEGO POGORSZENIA SIĘ STANU ZDROWIA DZIECKA.

Ja, niżej podpisana

.....
(imię, nazwisko rodzica/ opiekuna prawnego)

wyrażam zgodę do wezwania karetki pogotowia ratunkowego w razie niebezpiecznego pogorszenia się stanu zdrowia mojego dziecka.

.....
(data, imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)